RAADSVOORSTEL

Postregistratienummer	21.0016452

Onderwerp	Voorstel tot vaststelling wegenbeheerplan 2023-2026
Sector	Grondgebiedzaken
Portefeuillehouder	V.B. Buis
Steller	M.C. Blom

Inleiding

Van het grondgebied van de gemeente Opmeer (4.163 ha) bestaat een groot deel uit openbare ruimte. In deze openbare ruimte vinden vele activiteiten plaats, zoals wonen, werken, verkeer en recreëren. Voor deze activiteiten zijn kapitaalgoederen, zoals wegen, gebouwen, riolering, bomen, openbare verlichting en kunstwerken nodig. Deze kapitaalgoederen zijn van belang voor het verwezenlijken van de gemeentelijke programma's, zoals milieu, onderwijs en jeugd, ruimtelijke ontwikkeling en openbare ruimte. Een groot deel van de begroting heeft daarom betrekking op deze kapitaalgoederen. We onderstrepen het belang van een goede kwaliteit van de openbare ruimte voor onze inwoners en bedrijven. Een goed onderhoudsniveau draagt bij aan een goed leef- en vestigingsklimaat, kunnen klachten worden voorkomen en worden risico's beperkt.

De gemeente Opmeer streeft naar de aanwezigheid van veel groen, een goede kwaliteit en een goed onderhoud van de openbare ruimte. De infrastructuur is passend en goed onderhouden. In de beheerplannen wordt daarbij als uitgangspunten genomen:

- Een wegeninfrastructuur die zorg draagt voor een goede bereikbaarheid, doorstroming en een veilig gebruik;
- Handhaven en waar noodzakelijk en mogelijk uitbreiding van het groene karakter van het bebouwd gebied en de bedrijventerreinen;
- De openbare omgeving is schoon, verzorgd, bruikbaar en veilig;
- Duurzaamheid.

Het beheer van de openbare buitenruimte en infrastructurele werken vindt plaats op basis van actuele beheerplannen die eenmaal per vier jaar worden geactualiseerd.
Het voor u liggende wegenbeheerplan is een actualisering van het vorige wegenbeheerplan 2018-2021.
Het beheerplan is opgesteld om inzichtelijk te maken welke kapitaalwerken op korte en middellange termijn uitgevoerd moeten worden, inclusief het vast te stellen kwaliteitsniveau en de daarvoor behorende budgetten. Door de opstelling en tijdige actualisatie van deze plannen ontstaat inzicht in het door de raad gewenste kwaliteitsniveau en de benodigde middelen voor de beheer- en onderhoudsmaatregelen, welke tijdens de begrotingsbehandeling vastgesteld worden. Met de actualisering wordt voldaan aan de BBV-voorschriften (notitie materiele vaste activa 2017).

Uitgangspunt voor het berekenen van de benodigde middelen is het in het verleden door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau van de wegen genomen als uitgangspunt. Voorgesteld wordt in de toekomst te blijven streven naar dit zelfde kwaliteitsniveau.
Met ingang van de begroting 2023 is het budget voor het onderhoud van de wegen voor de hele periode op een gelijk niveau geraamd. Om een gemiddeld jaarbudget te kunnen vaststellen, is langer dan de planperiode, vooruitgekeken en is de budgetbehoefte over een periode van 10 jaar berekend.

Het huidige beschikbare budget is onvoldoende om de wegen te onderhouden op een niveau dat voldoet aan de wensen van comfort en aanzien van de inwoners. Verhoging van het budget is noodzakelijk. Als gemeenteraad bepaalt u het beschikbare budget en daarmee het onderhoudsniveau, andersom kunt u ook kiezen voor een bepaald onderhoudsniveau en het voor dit niveau benodigde budget beschikbaar stellen. Zie verder onder financiën.

Op basis van het raadsbesluit van 12 mei 2021 zal het beheer van de wegen van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier per 1 januari 2023 worden overgenomen. De financiële effecten van de overdracht zijn uitgewerkt in een businesscase en komen boven op het benodigde budget uit het wegenbeheerplan.

Beslispunten

1. Het wegenbeheerplan 2023-2026 vast te stellen met als uitgangspunt te streven naar onderhoudsniveau A voor het centrum en B voor de overige wegen.

Beoogd effect

De doelstellingen van een wegenbeheerplan zijn:

- ☐ Invulling geven aan de wegbeheer taak
- ☐ Opstellen (meerjaren) begroting
- ☐ Inzicht in (ontwikkelingen van) kwaliteit en budgetten
- ☐ Trend in toekomstige begrotingsbedragen
- ☐ Inzicht gegeven in de essenties van het wegbeheer
- ☐ De algehele toestand van het wegennet beschreven
- ☐ Informatie verstrekt betreffende de benodigde financiën voor het op peil houden van het wegennet.

Argumenten

1.1 Het voorstel past in het ingezette beleid en financiële wet- en regelgeving.
In het raadsprogramma is opgenomen dat de wegeninfrastructuur zorgdraagt voor een goede bereikbaarheid, doorstroming en veilig gebruik.
Conform BBV dienen beheerplannen uiterlijk om de vijf jaar te worden herzien wanneer er gebruik wordt gemaakt van een voorziening voor groot onderhoud.

Kanttekeningen

- Het beheerplan betreft uitsluitend de wegen die nu in beheer zijn bij de gemeente.
- Er is te kort budget om op de lange termijn de wegen in goede staat van onderhoud te houden.
- Per 1 januari 2023 neemt de gemeente het beheer over van de wegen van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. De kosten hiervan zijn voor de gemiddelde inwoner kostenneutraal gedekt.

Financiën

Zoals aangegeven zijn er twee keuzes voor u als raad, budget of onderhoudsniveau.
In de CROW-methodiek zijn de verschillende onderhoudsniveau's beschreven, A+ is als nieuw en bij D moet je op de gaten in de weg letten. Aan ieder onderhoudsniveau hangt een prijs per m2. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de onderhoudskosten per kwaliteitsniveau.

Onderhoudsniveau	Kosten per m2	Nodig per jaar(afgerond)
Zeer Hoog (A+)	€ 1,28	€ 730.000
Hoog (A)	€ 0,96	€ 547.000
A in centrum, B overig	€ 0,68	€ 388.000
Basis (B)	€ 0,62	€ 354.000
Laag (C)	€ 0,52	€ 297.000
Zeer laag (D)	€ 0,41	€ 234.000

In Opmeer is in het verleden vastgelegd dat we streven we naar kwaliteit A in het centrum, en B buiten het centrum. Het beschikbare budget was hier in het verleden toereikend voor.

Daarna is het budget leidend geworden. In de begroting 2022 is op basis van het vorige beheerplan na bezuiniging € 208.000 opgenomen voor klein en groot onderhoud samen. Ook is er een kleine dotatie aan de reserve van € 22.600. De begroting wordt dus belast met een bedrag van € 208.000 + € 22.600 = € 231.000 (€ 0,40/m2).

Uitgaande van kwaliteitsniveau A in het centrum en B in de rest van de gemeente is er volgens de CROW-methodiek en het beheerprogramma voor de eerste jaren gemiddeld € 388.000 (€0,68/m2) per jaar nodig is. Er is dus een duidelijk tekort dat zich langzaam in de onderhoudstoestand van de verharding zal gaan tonen. Wij stellen voor het budget te verhogen om een gelijkblijvend onderhoudsniveau te waarborgen.

Op dit moment bedraagt de reserve wegen € 1.553.000. Door jaarlijks € 157.000 te onttrekken aan de reserve is er de komende tien jaar € 388.000 beschikbaar voor groot onderhoud. Nu voorgesteld wordt een structurele onttrekking te doen moet de reserve omgevormd worden tot voorziening conform de BBV. Conform de BBV wordt reserve over een periode van 10 jaar beschouwd, en wordt dan geacht leeg te zijn, en iedere vier jaar wordt dit herzien. Dit betekent ook dat er op termijn een tekort is, dat opgelost kan worden door bij begrotingsruimte jaarlijks het budget in de begroting met ca. € 10.000 te verhogen. Op termijn is er voldoende budget in de begroting om de wegen op het gewenste onderhoudsniveau te houden en is de voorziening van ondergeschikt belang.

Wij stellen voor een aparte post op te nemen in de begroting voor klein onderhoud. Uitgaande van 10% van het budget voor groot onderhoud stellen wij voor € 40.000 op te nemen om het gewenste onderhoudsniveau te kunnen garanderen.

Omdat de wegen van het Hoogheemraadschap worden overgenomen en de budgetten samengevoegd wordt voorgesteld eerst ervaring op te doen met het onderhoud met het beheer van deze wegen, en bij het volgende, integrale, beheerplan een langere termijn dekkingsvoorstel te doen.

Uitvoering

Op basis van de inspecties wordt het onderhoudsprogramma opgesteld.

Communicatie

Niet van toepassing

Bijlagen

Wegenbeheerplan 2023-2026

Het college van burgemeester en wethouders

Datum: 4 oktober 2022

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer;

gelet op het gestelde in de Wegenwet artikel 16;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 4 oktober 2022;

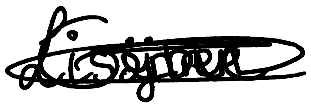
gelet op de behandeling in de oordeelsvormende raadsvergadering van 27 oktober 2022;

besluit:

1. het wegenbeheerplan 2023-2026 vast te stellen met als uitgangspunt onderhoudsniveau A voor het centrum en B voor de overige wegen.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 10 november 2022.

voorzitter
G.J. van den Hengel

griffier
L. Gijben